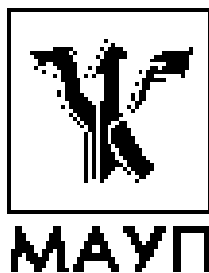

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС: перспективи розвитку вищої освіти України

Матеріали VII Міжнародної наукової конференції
“Модернізація вищої освіти України в умовах
Болонського процесу: аналіз вітчизняного досвіду
і перспективи розвитку”,
м. Одеса, 29–31 травня 2007 р.
і VIII Міжнародної наукової конференції
“Стан і перспективи розвитку вітчизняної системи
вищої освіти в контексті Болонського процесу”,
м. Судак (Автономна Республіка Крим), 13–16 вересня 2007 р.

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2008

ББК 74.58(4УКР)я43
Б79

Відповідальний редактор В. М. Чирков
(видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”)

Болонський процес: перспективи розвитку вищої освіти
Б79 України: Матеріали VII Міжнар. наук. конф. “Модернізація вищої освіти України в умовах Болонського процесу: аналіз вітчизняного досвіду і перспективи розвитку”, м. Одеса, 29–31 трав. 2007 р. і VIII Міжнар. наук. конф. “Стан і перспективи розвитку вітчизняної системи вищої освіти в контексті Болонського процесу”, м. Судак (Автономна Республіка Крим), 13–16 верес. 2007 р. — К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. — 368 с.: іл. — Бібліогр. в кінці статей.

ISBN 978-966-608-846-1

У пропонованому збірнику наукових праць висвітлюються проблеми реформування системи вищої освіти України, трансформації освітньої системи країни в умовах розвитку постіндустріального суспільства. Вища освіта розглядається в контексті державної політики України.

Для науковців, державних службовців, менеджерів освіти, викладачів і студентів, які навчаються за такими напрямками і спеціальностями: державне управління, політологія, менеджмент, маркетинг, педагогіка, міжнародні відносини.

ББК 74.58(4УКР)я43+74.58я43

ISBN 978-966-608-846-1

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2007

Розділ II	
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	212
Гурч Л. М.	
Активізація навчального процесу як засіб підвищення якості вищої освіти України	213
Білоус А. О., Гуріна О. В.	
Використання результатів педагогічних вимірювань у роботі органів державного управління шкільною освітою: міжнародний і вітчизняний досвід	219
Гудзь В. В.	
Виховання історичної пам'яті у студентської молоді на заняттях з історії України в умовах переходу на Болонську систему освіти	233
Балабаниць А. В., Воєводзинська О. В.	
Університетська система заочної освіти: основні проблеми та напрями вдосконалення	239
Гуляницький В. В., Сафонова В. Є.	
Конкурентоспроможність приватного сектора на ринку освітніх послуг в Україні	245
Кайдалова Л. Г.	
Контроль якості підготовки фармацевтичних кадрів	250
Полесья Т. Л., Жученко П. С., Швець В. В.	
Шляхи вдосконалення оцінювання успішності студентів за рейтинговою системою ECTS дисциплін гуманітарного та соціально-економічного напрямів при впровадженні кредитно-модульної системи в медичних університетах	253
Штих В. А.	
Інтерактивні технології навчання як важливий аспект реалізації принципів Болонського процесу	258
Смеричевская С. В., Жаболенко М. В.	
Рыночные возможности учреждений образования в условиях реформирования системы образования	262
Фетісова Н. І.	
Актуальні питання практичної підготовки менеджерів	266
Лазоренко Л. В.	
Роль ділових ігор у навчальному процесі	271

Л. В. ЛАЗОРЕНКО

канд. екон. наук, доц.

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

РОЛЬ ДІЛОВИХ ІГОР У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Визначаються роль і позитивні сторони ділових ігор у проведенні семінарських і практичних занять з окремих навчальних дисциплін для студентської аудиторії та викладацького складу.

З метою вдосконалення та активізації навчального процесу необхідно застосовувати різні методи і способи проведення аудиторних занять. Викладачі, проводячи заняття, часто використовують технічні засоби та програмне забезпечення. Все це має, безперечно, позитивний вплив на перебіг навчального процесу. Але, на жаль, використання технічних засобів можливо далеко не завжди: обмеженість матеріальних ресурсів державних закладів вищої освіти, відсутність спеціальних знань і навичок користування спеціальною технікою та програмним забезпеченням у певної категорії викладацького складу, потреба аудиторії в живому спілкуванні, а найголовніше — не для всіх навчальних дисциплін можна використовувати технічне та програмне забезпечення. Йдеться насамперед про блок гуманітарних дисциплін, треба з'ясувати яким чином побудувати заняття з таких дисциплін так, щоб було цікаво студентам і мало результат у процесі засвоєння здобутих знань.

У такому разі допомогти можуть ділові ігри. Адже будь-яку ситуацію можна обіграти таким чином, щоб і проблему розв'язати, і пройдений матеріал закріпити, і аудиторію зацікавити. До того ж використання ділових ігор не потребує спеціальної підготовки з боку викладачів.

У вигляді ділових ігор доцільно проводити семінарські та практичні заняття з навчальних дисциплін, які за своєю програ-

мою не передбачають розв'язок задач, здійснення розрахункових робіт, проведення практичних досліджень. Передусім це слід робити з метою підвищення ефективності роботи студентів в аудиторії, закріплення пройденого матеріалу, сприяння розвитку уявного мислення студентів, генерування ними різноманітних ідей та наближення аудиторних занять до практичних умов діяльності підприємств і організацій.

Беручи участь у діловій грі, студент автоматично виконує певну роль, уявляє себе людиною, яка займає ту чи іншу посаду на підприємстві або те чи інше положення в суспільстві. Він починає мислити саме з такої позиції, приймає відповідні рішення, використовуючи при цьому знання, отримані під час лекцій або самостійної роботи.

У діловій грі може бути задіяна необмежена кількість учасників. З метою підвищення ефективності проведення таких занять можна поділити групу на кілька міні-груп, які виконуватимуть одне й те саме або подібне завдання. Таким чином, усі студенти групи будуть задіяні у грі, а отже, зможуть висловити своє бачення проблеми, відстояти свою думку та продемонструвати здобуті знання.

Такий спосіб проведення практичних занять сприятиме встановленню в аудиторії невимушеної атмосфери, в якій ніхто не боїться висловити свою думку і переконати інших у своїй правоті. Студенти матимуть можливість вільно вести дискусії з різних питань, що обговорюються на занятті. Викладач, зі свого боку, зможе оцінити не лише знання студентів з дисципліни, а й матиме уявлення про загальну ерудицію аудиторії, її загальну підготовку, а також зможе оцінити психологічні якості кожного студента та колективу в цілому, що допоможе йому при подальшій підготовці лекційних і практичних занять та розробці завдань для самостійної роботи студентів.

Отже, ділова гра — це ефективний механізм, що сприяє підвищенню якості проведення семінарських і практичних занять. Але не слід вважати, що ділові ігри можна застосовувати лише на заняттях з гуманітарних дисциплін. Їх також можна час від часу проводити і при викладанні інших предметів, де студенти повинні не тільки визначати певні показники, а можуть виявити всі свої знання, вміння і здібності для розв'язання якоїсь ситуації, прийняття рішення та обґрунтування зробле-

них висновків. Серед таких дисциплін можна виокремити, наприклад, менеджмент, основи менеджменту, стратегічний менеджмент, ситуаційний менеджмент, управління персоналом, міжнародний менеджмент, основи бізнесу, бізнес-планування, психологію управління, конфліктологію, соціологію, фінанси, методи прийняття управлінських рішень, адміністративний менеджмент, організацію праці менеджера, маркетинг, стратегічний маркетинг, логістику та ін.